

provincie **HOLLAND**
ZUID

Provincie
Noord-Holland

Uw contactpersoon

mw M.E. Holst-Touber

BEL/OMB

LB Louwerse

Afdeling Mobiliteit en Milieu

Telefoonnummer +31235143591

touberm@noord-holland.nl

Telefoonnummer +316500839 72

lb.louwerse@pzh.nl

Betreft: Handreiking verzoek om informatie over ZZS afvalbedrijven

3 september 2020

1|12

Uitvraag zeer zorgwekkende stoffen afvalbedrijven

1 Inleiding

In het Bestuurlijk Omgevingsberaad d.d. 25 april 2018 is tussen de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat en de bevoegd gezagen overeengekomen om via een uitvraag aan bedrijven de emissies van zeer zorgwekkende stoffen (verder: ZZS) naar lucht en water te inventariseren. De uitvraag vindt plaats bij provinciale inrichtingen om te toetsen of de vergunningen van deze inrichtingen moeten worden aangepast. De afspraak is dat deze uitvraag/inventarisatie gereed is op 1 januari 2021. De wijze van de uitvraag en de wijze van de inventarisatie is voor iedere provincie verschillend. Echter voor de methodiek van de uitvraag ten behoeve van de inventarisatie wordt als basis een Excelbestand toegepast die ontwikkeld is door PZH/DCMR en wordt tevens gebruikt door het RIVM (bekend als het RIVM Excelbestand), waarin alle provinciale inrichtingen worden verzocht om deze in te vullen en daarin op te geven welke ZZS aanwezig zijn in de inrichting en in welke hoeveelheden en concentraties deze worden geëmitteerd naar lucht en water (indirecte lozingen).

1.1 Aanleiding handreiking

Op dit moment is er veel aandacht voor ZZS in het afval. Het beleidsuitgangspunt voor ZZS is dat deze uit de leefomgeving geweerd dienen te worden. De huidige stand van zaken is dat een aantal provincies de uitvraag richting de afvalsector al enige tijd geleden heeft uitgedaan, terwijl andere provincies hier nu net mee zijn begonnen. Een aantal provincies en omgevingsdiensten zijn al in gesprek (geweest) met de Vereniging Afvalbedrijven, terwijl andere provincies daar nu mee beginnen. Sommige provincies die de ZZS uitvraag al hebben uitgezet bij bedrijven in de afvalketen hebben te maken met afvalbedrijven die voorsnog geen gehoor hebben gegeven aan de uitvraag. De reden hiervoor is weergegeven in de brief van 30 augustus 2019 gericht aan het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat van de Vereniging voor Afvalbedrijven (VA) en de Koninklijke Vereniging voor Afval- en Reinigingsmanagement (NVRD) en luidt (kort gezegd) behoefte aan uniformering in de wijze waarop bedrijven door de omgevingsdiensten worden bevraagd en afspraken over de uitvraag ZZS aangezien niet alle

informatie over ZZS voorhanden is in de afvalfase. Tegen de hierboven genoemde achtergrond is de verwachting dat een nieuwe uitvraag met betrekking tot ZZS niet gaat leiden tot de gewenste input. Zoals hierboven aangegeven is het belangrijk om uniforme afspraken te maken over de invulling van de uitvraag richting de afvalbedrijven door een heldere gezamenlijke aanpak te formuleren en een fasering in te voeren.

Hieraan ligt het volgende ten grondslag:

- a. Internationaal en nationaal zijn intenties en afspraken gemaakt om ZZS uit te faseren.
- b. In 2016 is wetgeving aangepast waarin de minimalisatieverplichting voor emissies van ZZS naar water en lucht is opgenomen.
- c. Ter uitvoering van deze wetgeving moet invulling worden gegeven aan de actualisatieplicht op grond van de Wabo. Dat betekent informatie verzamelen met betrekking tot emissies via de ZZS-uitvraag aan alle bedrijven (onafhankelijk of het om afvalbedrijven gaat).
- d. Voor afvalbedrijven heeft deze ZZS-uitvraag betrekking op die afvalstoffen waarvan binnen de inrichting emissie van ZZS naar water en lucht kan optreden (bijvoorbeeld bij opslag of verwerking).

Hiernaast is het voor afvalbedrijven in het kader van de toetsing aan de minimumstandaard en algemeen ZZS-beleid van LAP3 (waaronder de risicobeoordeling) ook belangrijk om te weten of in afval ZZS voorkomen.

De Handreiking is bedoeld om voor afvalbedrijven de onder d. bedoelde informatie te verzamelen. Hierbij wordt, zoals verder aangegeven onder punt 3, uitgegaan van een gefaseerde aanpak waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen acties voor de korte (tot 1 januari 2021) en acties voor de langere termijn (na januari 2021).

1.2 Overzicht beleid en regelgeving

Emissies naar de lucht

Met betrekking tot emissies naar de lucht is bij het inwerking treden van de 4e tranche van het Activiteitenbesluit (Ab) op 1 januari 2016, de Nederlandse emissierichtlijn lucht (NeR) als aangewezen BBT-document komen te vervallen. Het normatieve deel van de NeR, met onder andere de maximale concentratie-eisen voor emissies naar de lucht, is geïmplementeerd in afdeling 2.3 van het Activiteitenbesluit (verder: Ab). Tegelijkertijd is in dezelfde afdeling in artikel 2.3b de definitie van ZZS opgenomen en bevatten artikel 2.4 en verder de zogenaamde minimalisatieverplichtingen voor de emissiereductie van deze stoffen.

Indirecte lozingen naar het water

Voor het reguleren van de indirecte lozingen naar het water zijn per 18 maart 2016 de Algemene BeoordelingsMethodiek 2016 (ABM) en het Handboek Immissietoets 2016 op grond van artikel 5.4 lid 1 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) en artikel 9.2 van de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor), aangewezen als BBT-document. In deze documenten is naast de definitie van ZZS tevens beschreven op welke wijze de indirecte lozing van (onder andere) deze stoffen naar water moet worden beoordeeld en bestreden. Zowel voor de emissies naar de lucht als voor de indirecte lozingen naar water geldt dezelfde definitie voor ZZS.

Grondslag verzoek t.b.v. actualisatie en vervolg

Binnen de inrichtingen onder bevoegd gezag van de provincie wordt gewerkt met chemische stoffen. Afdeling 2.3 van het Ab voor de emissies naar de lucht en/of de Algemene Beoordelingsmethodiek (ABM) voor de indirecte lozingen naar het water is/zijn mogelijk geheel of gedeeltelijk op deze inrichtingen van toepassing. Gezien eerder genoemde veranderingen, komt de actuele situatie met betrekking tot ZZS op het bedrijf mogelijk niet meer overeen met de vigerende vergunde situatie en/of de van toepassing zijnde algemene regels. Indien hiervan sprake is, dient de vergunning te worden geactualiseerd en/of dient op grond van het Ab maatwerk te worden gesteld. Om te kunnen beoordelen of hiervan sprake is, is informatie over de ZZS vanwege de activiteiten op de inrichtingen nodig. Daarom wordt de inrichting op grond van artikel 1.15 van het Ab en artikel 2.31a lid 2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) verzocht hierover informatie te verstrekken.

1.3 Reactie VA en I&W

Onderkend is dat de inventarisatie bij de afvalbedrijven over het algemeen ingewikkelder zal zijn dan bij de niet-afvalbedrijven vanwege o.a. het ontbreken van juiste informatie omtrent de samentelling van het afval en het gehalte aan ZZS. Naar aanleiding van de uitvraag door de omgevingsdiensten in opdracht van het bevoegd gezag is door de VA en de NVRD d.d. 30 augustus 2019 een brief aan het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) verstuurd, waarin zij hun zorgen hebben geuit over de inventarisatie. Zij hebben het ministerie gevraagd om de huidige wijze waarop bedrijven zijn benaderd door het bevoegd gezag te heroverwegen en in plaats daarvan te komen tot een beleidskader dat landelijk gecoördineerd wordt uitgevoerd. In reactie op de brief van de VA en de NVRD laat het ministerie in haar schrijven d.d. 18 maart 2020 weten dat:

1. Tijdens het Bestuurlijk Omgevingsberaad (Bob) d.d. 25 april 2018 is tussen de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat en de bevoegd gezagen overeengekomen om via een uitvraag aan bedrijven de emissies van ZZS naar lucht en water beter in beeld te brengen. Daarbij is afgesproken dat de uitvraag tijdig plaatsvindt om het proces van informatielevering voor 1 januari 2021 te kunnen realiseren. Ieder bevoegd gezag is zelf verantwoordelijk voor het proces en de procedures.
2. Vanuit wet- en regelgeving bedrijven verplicht zijn om het bevoegd gezag te informeren over het terugdringen van het gebruik van ZZS en de emissies van ZZS naar lucht en water.
3. Bedrijven over de praktische uitvoering van de informatievraag in gesprek kunnen gaan met hun bevoegd gezag. De provincies staan daar open voor.
4. Het Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen (hierna: Besluit melden) zal worden aangepast, naar verwachting eind 2020.
5. De praktische uitvoering van de informatieplicht een leerproces is, dat tijd vergt en dat we niet langer moeten uitstellen.
6. De rol van het Rijk is om een uniforme uitvoeringspraktijk te bevorderen.

1.4 BAC MTH

Tijdens de BAC MTH van 26 maart jl. is door de provincie Noord-Holland het advies ingebracht om landelijk tot één lijn te komen daar waar het gaat om de ZZS-inventarisatie bij afvalbedrijven. Onderkend is dat er knelpunten en risico's zijn vanwege het ontbreken van zowel een uniforme uitvoeringspraktijk als een uniforme praktische uitvoering van de informatieplicht. Aangezien meerdere provincies met vestigingen van eenzelfde afvalbedrijf te maken kunnen hebben bij de ZZS uitvraag, is het goed om de eventueel al gemaakt afspraken met het individuele bedrijf landelijk af te stemmen en te harmoniseren, aangezien hetzelfde doel met de uitvraag wordt beoogd. Afgesproken is dat conform de reactie van I&W van 18 maart 2020 op de brief aan de VA en de NRVD de door de provincies uitgevoerde inventarisatie wordt voortgezet richting de afvalbranche met oplevering per 1 januari 2021, zoals bestuurlijk is toegezegd. Noord-Holland en Zuid-Holland zullen de coördinatie oppakken, zorgen voor afstemming tussen provincies, I&W en uitvoeringsdiensten, en zo zorgen voor afstemming van informatie.

Middels een projectmatige aanpak hebben de provincies in afstemming met de uitvoeringsdiensten en in nauw overleg (conceptfase) met de Werkgroep Afvalbeheer ZZS (WAB ZZS) een voorstel gedaan voor de aanpak van ZZS bij de afvalbedrijven in een handreiking. De korte en lange termijn aanpak is op 28 mei 2020 akkoord bevonden in het BAC MTH. Deze handreiking is besproken met het ministerie van I&W, RWS, OD's, VA en vertegenwoordigers, en het RIVM op 15 juni 2020. Hiermee geven de provincies gehoor aan de zorgen die door de VA en NVRD zijn geuit. De afvalbranches zien deze handreiking als een vertrekpunt voor het ZZS vraagstuk, met daarbij de kanttekening dat het vaak niet mogelijk is om sluitende informatie te verstrekken over de ZZS in afvalstromen, vooral omdat deze vaak bestaan uit een mix aan materialen. Voor de producerende industrie ligt dat anders. Die heeft op basis van de materialen die bij de productie gebruikt worden meer informatie over de aanwezigheid van ZZS. Het belang van uniformering in de wijze waarop bedrijven door de omgevingsdiensten worden bevroegd is onderkent. Op dit moment is sprake van een grote diversiteit aan benadering. Voor de lange termijn fase (vanaf januari 2021), zijn afspraken gemaakt om te bekijken hoe aanvullende informatie over ZZS in de afvalfase te verkrijgen is en zullen er botsproeven worden uitgevoerd. Alle partijen zijn het erover eens dat er gewerkt moet worden aan het uitbannen van ZZS als ze een risico vormen voor de volksgezondheid en het milieu. Op 3 september 2020 is de Handreiking definitief vastgesteld door de BAC MTH.

1.5 Wat verstaan we onder afstemming?

Vanwege het feit dat veel provincies de uitvraag naar de afvalbedrijven al hebben uitstaan, met een termijn wanneer de informatie moet zijn ingediend bij het bevoegd gezag, is harmonisatie van de uitvraag zelf niet meer mogelijk. Daarom betreft dit projectvoorstel een minimumvariant (indien meer informatie beschikbaar is bij een bedrijf kan die worden aangeleverd) voor wat betreft harmonisatie. Gezamenlijk is er voor gekozen om een handreiking op te stellen over welke gegevens we verwachten die aangeleverd kunnen worden binnen de termijn van de inventarisatie (1 januari 2021). Verder is in de handreiking opgenomen hoe het proces van het volledig verkrijgen van inzicht in ZZS uit de afvalbranche eruit zou moeten zien. De OD's geven invulling aan de handreiking met als doel dat de uitkomsten vergelijkbaar zijn. Voorbeeld hiervan kan zijn dat sommige OD's al van te voren onderdelen in de Excel-format voor bedrijven invoeren op basis van o.a. de vergunning ter

controle door het bedrijf. Uitgangspunt blijft echter dat het bedrijf **zelf** verantwoordelijk is voor de gegevens die uiteindelijk worden aangeleverd.

2. Handreiking ZZS uitvraag naar lucht en water in de afvalsector

2.1 Verdragende factoren

Voor veel afvalstromen is onbekend welke ZZS er in voorkomen. Bovendien is er vaak sprake van een grote variatie binnen een bepaalde afvalstroom. Anders dan producerende bedrijven beschikken afvalbedrijven niet over informatie over welke stoffen er exact aanwezig zijn in de materialen waarmee zij werken. De ontdoener moet gevraagd worden naar informatie over ZZS en betrokken worden bij de afweging. Gezien de hoeveelheid ZZS'en is de materie dermate complex, dat zonder een zekere focus en afbakening het lastig is om over ZZS-emissies en indirecte lozingen te rapporteren. De meeste afvalbedrijven hebben daarom moeite met het invullen van het standaard Excel-format, omdat de ZZS informatie niet of moeilijk te achterhalen is. Hierdoor hebben de omgevingsdiensten op hun beurt moeite met het beoordelen van de aangeleverde gegevens.

De ZZS uitvraag gaat alleen over emissies naar lucht en water (indirecte lozingen). Veel OD's maken van deze gelegenheid gebruik om ook de informatie met betrekking tot de ZZS-LAP3 actualisatie (waaronder de risicoanalyse) op te vragen. Hiervoor zijn door de OD's kolommen aan het Excelformat toegevoegd om die actualisatie mogelijk te maken. Dit heeft ertoe geleid dat de uitvraag door een aantal OD's nu tweeledig wordt gebruikt.

Zoals in de inleiding aangegeven, richt deze handreiking zich echter alleen op de afspraken die zijn gemaakt in het Bob, oftewel de uitvraag van ZZS-emissies richting lucht en water (indirecte lozingen).

Zoals aangegeven in de reactiebrief van I&W van 18 maart 2020 zal het Besluit melden worden aangepast om uitwerking te geven aan de verplichting voor degene die zich van een afvalstof ontdoet om aan de ontvanger informatie te verstrekken op het niveau van specifieke relevante stoffen. De verwachting is dat deze aanpassing niet gerealiseerd is voor eind 2020. Ook de praktische uitvoering van de informatieplicht is een leerproces dat tijd vergt. Tevens is er nog veel onduidelijkheid over de overige ca. 1300 ZZS in afval en de potentiële ZZS. Hierover zullen nadere afspraken moeten worden gemaakt.

Vanwege bovenstaande knelpunten en het feit dat de beantwoording van de brief van de VA erg lang op zich heeft laten wachten, waardoor een handreiking niet eerder had kunnen worden opgesteld, is het logisch en praktisch dat de inventarisatie gefaseerd zal verlopen.

De provincies en omgevingsdiensten hebben op basis van beschikbare kennis, een concreet voorstel van de noordelijke provincies en een eerder overleg tussen provincie Noord-Holland en de VA een handreiking opgesteld om te komen tot grotere eenduidigheid.

3. Voorstel gefaseerde aanpak afvalbranche

Het doel van deze aanpak is dat hiermee inzicht wordt verkregen in de ZZS-emissies in de afvalbranche op korte termijn voor zover bekend en beschikbaar.

Verder moet duidelijk worden:

- a. Welke informatie nog niet beschikbaar is, maar wel nodig lijkt;

- b. Welke stappen ondernomen moeten worden om informatie over ZZS voor de lange termijn te borgen;
- c. Welke gevolgen de voorgenomen aanpassing van het Besluit melden zal hebben.

3.1 Gezamenlijk toetsingskader

Op grond van artikel 10.39 Wm moet de ontdoener de verwerker informatie verschaffen over aard, eigenschappen en samenstelling van de afvalstof. In dit licht kunnen afvalbedrijven expliciet aan ontdoeners vragen of in de aangeboden afvalstoffen ZZS kunnen voorkomen. Bij bepaalde categorieën ontdoeners, o.a. productiebedrijven, is kennis hierover te verwachten zoals bij afval (direct afkomstig) van een specifieke industriële ontdoener; waterige afvalstromen en slibben. Bij afval afkomstig van consumenten (gescheiden ingezameld of via milieustraat aangeleverd) zal deze kennis niet of minder aanwezig zijn, omdat hiervoor geen verplichting geldt, hiervoor zou een (grove) inschatting kunnen worden gemaakt op basis van informatie uit algemene bronnen zoals SGS. Ter verificatie van verstrekte informatie en in het geval van ontdoeners die geen kennis hebben over aanwezige ZZS is een aantal vervolgstappen nodig.

Er is veel kwalitatieve informatie beschikbaar over de afvalbranche, zowel vanuit de vigerende vergunning als vanuit LAP 3. Met betrekking tot de uit te vragen ZZS voor de korte termijn aanpak wordt als 'basis' genomen: de SVHC-lijst (de Candidates List op de website van het ECHA) en de POP-stoffen van bijlage IV van de POP-verordening, door gebruik te maken van met name het SGS Intron rapport 2019 (SGS Intron, Inventarisatie ZZS in afvalstoffen update 2019 (18-12-2019), Rapportno. A108010/R20190414a, Hofstra, 2019), aangevuld met de overige literatuurbronnen zoals genoemd in bijlage I of actuele monitoringsgegevens. Zo worden in eerste instantie "slechts" 300 van de 1600 ZZS geïnventariseerd. Op enige termijn moet echter ook over relevante aanwezigheid van de overige 1300 ZZS-stoffen worden gerapporteerd. Informatie hierover kan worden verkregen uit andere literatuurbronnen die beschikbaar zijn, monitoringsgegevens dan wel gericht nader onderzoek.

3.2 Tijdsplanning

Korte termijn

Met betrekking tot de *korte* termijn verwacht het bevoegd gezag een onderbouwde reactie op de uitvraag - het niet volledig beschikken over de informatie ontslaat een bedrijf niet van de informatieverlevering o.g.v. de uitvraag. Initieel kan hierbij worden volstaan met een kwalitatieve beschrijving, gebaseerd op het SGS Intron rapport of andere literatuurverwijzing (bijlage 1). Uit deze rapporten komen dan een aantal ZZS; dat wordt dan gebruikt als grondslag voor de invulling van het format. Daarbij moet wel de bron aangegeven worden en op welke wijze de bepaling van de geschatte hoeveelheid heeft plaatsgevonden. DCMR heeft samen met ODZHZ rekentools gemaakt voor het bepalen/inschatten van de (p)ZZS-deelfracties uit de totale diffuse stofemissie. De rekentool is gebaseerd op gegevens van TNO dit geeft een kwalitatief beeld.

Voor de monostromen (zoals gedefinieerd met voorbeelden in SGS Intron rapport) en gegevens van industrieel afval kan meer informatie beschikbaar zijn van de producent/afvalontdoener.

Voor de afvalverbrandingsinstallaties kan bijvoorbeeld vanuit het proces (verbrandingstemperatuur, nageschakelde technieken) een inschatting gemaakt worden van de mogelijk te emitteren ZZS-stoffen voor wat betreft lucht, indien de chemische samenstelling ((ZZS) input bekend is. Ook voor activiteiten met emissies uit puntbronnen voor wat betreft lucht mag wel verwacht worden dat meer kwantitatieve gegevens aanwezig zijn.

In aanvulling op bovengenoemde is de verwachting ook dat de bedrijven voor de korte termijn met betrekking tot de informatie over ZZS rapporteren over hetgeen men niet weet of kan weten of waar onzekerheden zitten. Deze onduidelijkheden worden dan meegenomen in het traject voor de lange termijn. Het uiteindelijke doel is een volledig inzicht van de ZZS-emissies naar lucht en water.

Kortom, de voorgestelde gefaseerde aanpak korte termijn gaat uit van wat nu bekend is. Daarbij wordt ook aangegeven welke (mogelijk) relevante informatie onzeker is, welk deel onbekend is en wat nodig is om deze gegevens wel aan te leveren door bijvoorbeeld monitoring, en/of aanvulling van het SGS Intronrapport. Dit is de best practice die haalbaar lijkt voor de korte termijn.

Lange termijn

Met betrekking tot de *lange* termijn afspraken worden gegevens aangeleverd die in een later stadium bekend worden op basis van monitoring/meldingen dan wel door nadere afspraken met het bevoegd gezag of I&W. RWS heeft aangegeven dat het SGS-Intronrapport zal worden uitgebreid met meer ZZS. Planning is niet bekend en ook niet of dat direct alle 1600 ZZS-stoffen zal betreffen en op termijn potentiële ZZS. Bij weinig voorkomende afvalstromen kan het lang duren voor ze weer "voorbij komen". Dit vertraagt de voortgang. Bovendien zegt op basis van monitoring één analyse niet zoveel over de betrouwbaarheid, wetende dat de samenstelling van de afvalstof kan wijzigen.

Stappen die genomen moeten worden voor de langere termijn:

1. Informatie over relevante aanwezige stoffen uit de groep van 300 ZZS is aangeleverd naar beste kunnen en huidige inzichten. De 300 ZZS kwalitatieve gegevens zullen meer kwantitatief gemaakt moeten worden.
2. Gevolgen moeten worden overzien van de aanpassingen van het Besluit melden.
3. RWS komt met aanvullingen op het rapport. De verwachting is dat het een paar jaar gaat duren om van 300 naar 1600 ZZS te komen.

4. Bedrijven zullen een plan van aanpak moeten aanleveren voor het continue streven naar verbetering van inzicht (incl. wijzigingen) in ZZS-emissies en potentiële ZZS-emissies.

Hieronder is de aanpak voor de korte termijn stapsgewijs verder uitgewerkt. Deze wordt afgestemd met de provincies via het BAC MTH en de brancheverenigingen. Deze is ter becommentariëring verstuurd aan het de Werkgroep Afvalbeheer ZZS (WAB ZZS) waarin verschillende OD's deelnemen. Dit commentaar is hierin grotendeels verwerkt. I&W en Inspectie voor Leefbaarheid en Transport worden geïnformeerd aan de hand van de definitieve versie. De nadere detailinvulling kan per provincie verschillen, maar het is de bedoeling dat de aanpak met betrekking tot de uitkomst en fasering zo veel mogelijk gelijk is.

3.2.1 Korte termijn

Stap 1: Aanvullende informatiebrief door provincies aan afvalbedrijven

In overleg met omgevingsdiensten wordt zover mogelijk een informatiebrief opgesteld namens de provincies en verstuurd door de OD's. Deze bevat:

- De brief van 18 maart 2020 van de minister aan de VA en NVRA.
- De bedoeling achter de gefaseerde aanpak.
- De verschillende stappen die genomen moeten worden in het traject om te komen tot een volledig inzicht in ZZS.
- Een verwijzing naar het overleg tussen partijen d.d. 15 juni 2020.

Stap 2: Aanleveren van gegevens

Op basis van de vigerende vergunning, het LAP 3, het SGS Intronrapport, andere bronnen zoals actuele monitoringsgegevens, informatie van de primaire ontdoeners of literatuur, vullen bedrijven de aangeleverde Excel-formats in voor zover mogelijk (indien deze niet kunnen worden ingevuld wordt er een toelichting bijgevoegd met reden).

De extra vragen hieronder hebben als doel om als hulpvraag/stappenplan te fungeren om de bedrijven te helpen hun emissies te bepalen om daardoor het RIVM Excelformat beter in te kunnen vullen. Veel vragen hebben betrekking op de gegevens die bekend zijn o.b.v. vergunning(aanvraag), vanuit het acceptatie- en verwerkingsbeleid bij het bedrijf ofwel bekend bij de ontdoener.

De uitvraag wordt gebruikt om de actualiteit van de omgevingsvergunning milieu te toetsen, met daarin zowel de emissies naar lucht en indirecte lozingen naar water.

In het Excel-format wordt geen onderscheid gemaakt tussen onderdelen van het bedrijfsproces.

Geef aan welke sectorplannen bij het bedrijf van toepassing zijn.

Naast de aanduiding van de sectorplannen moeten minimaal de volgende vragen worden beantwoord:

1. Bij de opslag en/of verwerking van welke afvalstoffen kan emissie van ZZS naar lucht en/of water plaatsvinden?

2. Geef een overzicht van deze afvalstoffen en bijbehorende sectorplannen?
3. Welke ZZS mogen verwacht worden op basis van het van toepassing zijnde sectorplan volgens het SGS Intron rapport of andere literatuur (bijlage 1), eigen informatie? De ontdoener kan gevraagd worden naar informatie over ZZS. Deze moet betrokken worden bij de afweging.

Bijvoorbeeld (horende onder 1,2,3) een puinbreker

- a. Hoe vindt die emissie afkomstig van de be-/verwerking plaats?

Bijvoorbeeld lozingspunt gekanaliseerde luchtstroom; puntbron naar de lucht zoals een AVI, shredder of BEC. Voor diffuus kan de rekentool van OD ZHZ/DCMR worden gehanteerd; deze is gebaseerd op gegevens van TNO.

- b. Indien er sprake is van een puntbron naar de lucht, zijn de stofklasse, maximale concentratie [mg/Nm³], werkelijke concentratie [mg/Nm³], maximale vracht (kg/jaar) en de maximale berekende immissieconcentratie vanaf de inrichtingsgrens [µg/m³] bekend aan de hand van het dossier dan wel naar aanleiding van een eerdere uitvraag/aanvraag om vergunning (het bedrijf kan hiernaar verwijzen in het Excelformat ter motivering)?

- c. In zijn algemeenheid zullen de minimumstandaards overeenkomen met de BBT-vereisten in de afzonderlijke BREF's dan wel Ab. Welke reinigingstechniek wordt gehanteerd en met hoeveel x% worden deze emissies gereduceerd? Dit kan helpen om de emissies te bepalen.

4. Worden afvalstromen, waarvan uit de vragen onder punt 3 naar voren komt dat deze ZZS bevatten, opgeslagen inclusief tijdelijke opslag (zoals opslag in afwachting van verwerking op een andere locatie)? *De situatie kan zich voordoen dat zzs vrijkomen bij de opslag van afval, maar niet bij de verwerking van afval (bijv. buitenopslag bij in pandige verwerking).* Deze moeten ook meegenomen worden in de opgave.

- a. Wat is de benaming van deze afvalstroom en op welke manier vindt opslag plaats?

Bijvoorbeeld in pandig/uit pandig of overkapping met of zonder afzuiging en filtrerende afscheider, soort ondergrond (bijvoorbeeld vloestofdichte vloer, kerende vloer), soort opslagvoorziening (bijvoorbeeld losgestort, containers, tanks, emballage), wel/niet natgehouden?

- b. Is er sprake van acceptatie van monostromen, mengstromen (zoals gedefinieerd in het SGS Intron rapport met voorbeelden) of een combinatie en hoe wordt hier mee omgegaan?

Geef per stroom de aanwezige ZZS aan indien dit onder voorgaande punten nog niet is gedaan.

Bijvoorbeeld worden verschillende stromen gemengd of separaat van elkaar opgeslagen.

- a. Betreft het stuifgevoelig materiaal waarbij diffuse emissies naar de lucht kunnen optreden van de (volgens SGS Intronrapport of andere literatuur met bronverwijzing) aanwezige ZZS rekentool DCMR/OD ZHZ gebaseerd op TNO dan wel gelijkwaardige rekentool?

Welke maatregelen worden getroffen om stofvorming tegen te gaan zoals nathouden? Welke reductie van emissies x% kan hiervoor worden gehanteerd?

b. Betreft het opslag van een stof met een hoge dampspanning die kan uitdampen waarbij diffuse emissies naar de lucht kunnen optreden van de (volgens SGS Intronrapport of andere literatuur met bronverwijzing) aanwezige ZZS?

c. Kunnen de (volgens SGS Intronrapport of andere monitoringsgegevens, literatuur met bronverwijzing) aanwezige ZZS in het opgeslagen materiaal in het oppervlaktewater terechtkomen dan wel op de riolering als indirecte lozing?

d. Is er, buiten de informatie in het SGS Intron-rapport of andere literatuur met bronverwijzing, kennis over de aanwezigheid van ZZS bij dit bedrijf (uit andere bronnen)?

Bijvoorbeeld een metaalrecycling bedrijf die legervoertuigen, spoorbruggen verwerkt waarbij de kans op Chroom VI aanwezig is.

Een bedrijf dat ZZS houdend afval levert aan een verwerker in een andere regio

Stap 3: Verwerken resultaten

De inventarisatie baseren op huidige aanwezige gegevens. Inclusief de beschikbare informatie van de primaire ontdoener.

Door het bedrijf worden de bevindingen op een zoveel mogelijk eenduidige wijze verwerkt en opgeslagen in het Excel-format en wordt opgestuurd naar het bevoegd gezag ter beoordeling.

Daar waar informatie (nog) ontbreekt wegens bijvoorbeeld gebrek aan ZZS gegevens (overige 1300, zoals op het moment dat er bepaalde stoffen geïdentificeerd zijn waarover meer informatie wenselijk is), zou onderzoek hiernaar moeten plaatsvinden.

Dit kan zijn op basis van het ontbreken van beschikbare metingen of Besluit melden dat nog niet is aangepast of mengstromen waarover in de literatuur geen beschikbare gegevens bekend over zijn etc. Het bedrijf wordt verzocht deze informatie te delen om vervolgens afspraken te kunnen maken over het beschikbaar stellen van deze informatie (kwantitatief) voor de langer termijn fase (zie paragraaf 3.3.2 langer termijn).

Stap 4: Handhavingstraject/ bestuurlijk traject

Daar waar een bedrijf in gebreke blijft (lees: de bovenstaande informatie niet binnen de gestelde termijn of helemaal niet aanlevert) volgt een handhavingstraject dan wel kan opschaling plaatsvinden richting bestuurder na verzoek om aanvullende gegevens.

Stap 5: Beoordeling ZZS-inventarisatie en communicatie met bedrijf

Naar aanleiding van stap 2 en 3 wordt door de Omgevingsdienst in opdracht van het bevoegd gezag de definitieve beoordeling opgesteld. Deze wordt middels een brief gecommuniceerd met het bedrijf.

3.2.2 Vervolgproject t.b.v. de langere termijn

Na 1 januari 2021 (einde termijn project inventarisatie ZZS) kan overgegaan worden tot de nadere analyse en gesprekken met de afvalbedrijven over het ontbreken van beschikbare informatie met betrekking tot de overige 1300 ZZS-stoffen en de potentiële ZZS.

Informatie wordt aangeleverd met betrekking tot gegevens die in een later stadium bekend zijn op basis van monitoring/meldingen, aanpassing van het SGS Intron rapport, dan wel door nadere afspraken met I&W. Afspraken moeten worden gemaakt over hoe die informatie kan worden verkregen, prioritering van afvalstromen, focus SGS Intron uitbreiding op termijn zou dan een update van de tabel van SGS-intron kunnen plaatsvinden en of deze leemtes bijvoorbeeld landelijk erkend worden. Hierover zullen overleggen plaatsvinden tussen partijen als vervolg op het overleg van 15 juni 2020. De afspraken zijn gemaakt voor de volgende fase (lange termijn) hierin zal worden bekeken hoe aanvullende/relevante informatie over ZZS in de afvalfase te verkrijgen is en zullen er botsproeven worden uitgevoerd. Alle partijen zijn het erover eens dat er gewerkt moet worden aan het uitbannen van ZZS als ze een risico vormen voor de volksgezondheid en het milieu.

Hieronder is een voorstel opgenomen voor de langer termijn afspraken met bedrijven.

Voorstel

Het is van belang om met de afvalbedrijven afspraken te maken over hoe dit langer durende traject aangepakt en geborgd kan worden. Het voorstel is om aan de bedrijven een plan van aanpak te vragen waarin zij uitwerken hoe zij continu streven naar het zo goed mogelijk in beeld brengen van (veranderingen in) ZZS-emissies.

- Welke informatie¹ wordt waar en hoe vaak opgevraagd?
- Worden analyses uitgevoerd?
- Hoe wordt gecontroleerd of de informatie nog actueel is?
- Welke informatie kan niet in beeld worden gebracht en wat zijn daar de oorzaken van?

Over de uitkomsten van het plan zal jaarlijks gerapporteerd moeten worden aan het bevoegd gezag. De aanpak betreft de invulling van een doorlopende **onderzoeksverplichting** naar ontbrekende informatie van ZZS.

Verder zal op basis van de aangeleverde gegevens van de oorzaken van ontbrekende gegevens het bevoegd gezag moeten bekijken of op Rijksniveau stappen ondernomen moeten worden om die informatie alsnog boven tafel te krijgen, zoals bijvoorbeeld het aanpassen van het Besluit melden.

Nederland zet zich in de Europese Unie in voor een gezamenlijke aanpak van de ZZS die niet als SVHC zijn opgenomen onder REACH.

Daarnaast zouden er op basis van nadere analyse en aanvullende gesprekken en input met/van deskundigen (o.a. Omgevingsdiensten, RIVM), indien juridisch mogelijk, voorschriften aan de vergunning(en) kunnen worden verbonden:

- Zoals de onderzoekverplichting naar het continu streven naar het zo goed mogelijk in beeld brengen van (veranderingen in) ZZS-emissies
- Met betrekking tot het uitvoeren van emissiemetingen (dan wel branchegericht afspraken tot metingen) naar de lucht en bemonsteringen, analyse van het afvalwater.

De uitvraag kan dan continue worden geactualiseerd op basis van de nieuwe inzichten om een meer kwantitatief beeld te krijgen van de ZZS-emissies. Het heeft de voorkeur dit landelijk af te stemmen.

¹ Soort afval, type ontdoener, herkomstlocatie, welke bronnen daarbij geraadpleegd zijn waaruit blijkt dat ze deze informatie ook echt niet beschikbaar is.

Bijlage 1. Bronnen voor gegevens over ZZS in afval

Onderstaande bronnen bevatten gegevens over mogelijk aanwezige ZZS in verschillende artikelen, producten of afvalstoffen.

- SGS Intron, Inventarisatie ZZS in afvalstoffen update 2019 (18-12-2019), Rapportno. A108010/R20190414a, Hofstra, 2019. Let hierbij op het gebruik van de laatste versie van het rapport
- Rijkswaterstaat, Handreiking risicoanalyse ZZS in afvalstoffen, 2018
- RIVM Advies voor een handreiking met afwegingskader risicoanalyse ZZS in afval, Rapportno. 2017-0168, Zweers et al., 2017.
- RIVM, Zeer Zorgwekkende Stoffen in de circulaire Maakindustrie, Rapportno. 2019-0123, van Kuppevelt en Klingenberg 2019
- Niet geleide emissies van stof en PM10 voor op- en overslagactiviteiten van droge bulkgoederen. Rekenmodel diffuse stofemissies. xlsx. TNO. DCMR/ODZHZ Excel sheet berekening
- Concentratiegrenswaarde voor ZZS in afvalstromen (RIVM Briefrapport 2017-099)
- Antwoordbrief ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (18-03-20) aan Vereniging Afvalbedrijven
- Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen